

Köy Okulu Uygulama Bahçelerinin Özellikleri, Plâni ve Bölümleri

Cavit BİNBAŞIOĞLU

1— Uygulama bahçesinde bulunması gerekli özellikler:

Program konularının köyün problem ve ihtiyaçlarını esas olarak alması gerektiğine göre uygulama bahçesinin özellikleri de köy çevresinin özelliklerini en iyi taşıyan bir yer olmalıdır. Buna bir çok hallerde imkân yoktur. Bunu biliyoruz: fakat bu isteğimizle uygulama bahçesi yerini köyün en iyi yerinden seçmek gibi bir hevese kapılmanın yersiz olduğunu belirtmek istiyoruz. Köyün toprakları kıraç ve halkın geçimi bu toprakların verimine bağlı ise o köy okulunun uygulama bahçesini sulu yerden seçmek istenilen bir şey olmamalıdır. Gerçi iyi bir yer uygulama bahçesi olarak seçildiği zaman okul için iyi bir iş yapılmış olur; fakat okul yoluyla varmak istediğimiz amaca varmış olmayız. Köyün tabii şart ve özelliklerini gerçeğe yakın olarak aksettiren bir yer biraz uzakta olsa bile onu seçmek bizim için uygun bir hareket olmalıdır.

2— Uygulama bahçesinin genel işleme plânını yapmak:

Bu özellikleri taşıyan ve uygulama bahçesi olarak seçildikten sonra sra bahçenin işlenmesi için genel bir plân yapmağa gelir. Bu genel plânda her yıl yapılacak işler sırası ile gösterilir. Zamanı gelince uygulamaya çalışılır. Tesbit edilen köy ihtiyaç ve problemleri bu bahçenin plânının hazırlanmasında büyük rol oynayacaktır. Uygulama bahçesinin köy problemlerinin çözüleceği bir yer olacağı bu çalışmamalarda hiç bir zaman hatırdan çıkarılmamalıdır. Köy ihtiyaç ve problemlerinin çözülmesi için uygulama bahçe-

sinde ne gibi Kuruluşların yer alması gerektiği plâni hazırlamadan önce iyi bir inceleme ile kararlaştırılmalıdır. Bu karardan sonra bahçenin toprak ve yer özellikleri de dik kate alınarak bahçeye verilecek şekil ve düzenle beraber kurulacak tesislerin yerleri de tesbit edilir. Bu genel bir plândır. Uygulama bahçesinde kuruluştan itibaren meydana getirilecek bütün gelişme ve bunun sırası bu plân üzerinde görülebilmelidir. Bu itibarla genel işleme plâni her an göz önünde bulundurulacak genel bir programdır. Bu plândan faydalanılarak her yılın ayrı ayrı çalışma plânları da yapılır.

3— Uygulama bahçesinin bölümlenmesi ve bu bölümlenmeye esas olan hususlar:

Köy okullarımızın uygulama bahçesinin alanı 5129 sayılı kanunla öğrenci öğretmen sayısı ve köy şartlarında 2 dekardan az 10 dekardan çok olmamak üzere tesbit edilmiştir. Bu da uygulama bahçelerinin görevlerini yapabilmeleri için yeter bir miktar sayılır.

Uygulama bahçesinin genel işleme plânına göre bölümlenmesi yapılırken önce bahçede köy problemlerinin çözülmesi için bahçeye kurulacak tesislerin yerleri tesbit edilir. Bu tesisler köy hayvanlarını hastalıklardan korumak için ilâç banyosu ve aynı zamanda tohum ilâçlama havuzu örnek arılık kümeslik... gibi yerlerdir. Bunlar plânda bahçenin en uygun yerlerine yerleştirilmelidir. Bu işlerden sonra uygulama bahçesi köyün tarım problemlerinin çözülmesi amacıyla bölümlenir, Genel olarak bu bölümlenmede iki husus göz önünde bulundurulur. Bunlardan

biri köy çevresinde mevcut olan tarım çeşitlerinin geliştirilmesini (ıslah edilmesini) sağlayan yerler; diğeri de çevrede yetiştirilmeyen fakat yetiştirilmesi mümkün görülen tarım çeşitlerine ait olan yerlerdir. Bunlardan ikincisine «deneme yeri» de denir. Birinci kısımda köylünün bizzat yetiştirdiği ürünler ele alınacağı için burada bitkilerin yetiştirilmesinde takip edilecek metodu köylüler kolaylıkla gözlüyebilmelidir. bu sebeple bu kısmın daha çok köylülerin dikkatini çekecek yönde olması istenir. İkinci kısmı yani deneme yerini de ikiye ayırmak mümkündür: Biri çevre bitkilerini su, gübre, kireç, kum, işleme... gibi çeşitli şartlar altında yetirtirilmesini gağlayan çevre bitkilerine ait deneme yeri; diğeri de çevrede yetirtirilmesi hiç denenmemiş bitkilere ait. On dekar olan bir uygulama bahçesi için 3 dekarının birinci kısım 5 dekarının ikinci kısım olarak ayrılması-denemelerimize göre-iyi bir ölçüdür. Buna göre geriye kalan iki dekar da okul binaları ile beraber oyun alanı olarak ayrılacak demektir, Daha az veya çok bahçesi olan okullarda bölümler bu orana göre azaltılıp çoğaltılabilir.